

Марина Єремєєва, Ірина Кравченко, Наталя Ситник

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», Україна

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ, ЇХ ПЕРЕБУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ДОКУМЕНТІВ ПРО ОСВІТУ

Maryna Ieremeieva, Iryna Kravchenko, Natalya Sytnyk

National Aerospace University – Kharkiv Aviation Institute, Kharkiv, Ukraine

WAYS TO IMPROVE THE INTERNATIONAL STUDENT TEACHING PROCESS ORGANIZATION, THEIR RESIDENCE IN UKRAINE AND EDUCATIONAL DEGREE RECOGNITION SPECIFICS

За останні роки чисельність іноземних громадян збільшилась. На теперішній час в ХАІ навчається близько 1500 іноземних студентів. Найбільша кількість студентів поступає до ХАІ з таких країн як Туркменістан, Індія, Шрі-Ланка, В'єтнам, Іран, Китай.

Ці показники були досягнуті завдяки таким заходам, як:

1. Розробка інформаційно-реklamних буклетів англійською мовою.
2. Ефективна робота сайту англійською, російською, арабською та китайською мовами.
3. Розвиток навчання англійською мовою (на теперішній час у ХАІ навчання англійською мовою ведеться за кожною спеціальністю на всіх факультетах).
4. Набір студентів за кордоном, насамперед з Індії та Шрі-Ланки.
5. Розвиток спільного навчання з університетами КНР та Нігерії.
6. Поліпшення умов проживання іноземців у гуртожитках.

З огляду на сказане вище можна зробити висновок, що в ХАІ є тенденція до зростання набору іноземців. Але слід враховувати вплив багатьох факторів на рішення іноземного громадянина навчатись у тій або іншій державі, в тому чи іншому навчальному закладі, а саме: вартість навчання та проживання в студентському містечку, безпека, медичне обслуговування, легкість процедур в'їзду та оформлення запрошення, легалізація перебування та виїзду після завершення навчання тощо. До приїзду іноземця в Україну він повинен пройти крізь низку складних перешкод. Процедура оформлення запрошень на навчання суттєво ускладнена та потребує багато часу. Для оформлення запрошення слід подати документи в електронний журнал обліку запрошень на навчання в Україні, а потім очікувати на рішення. Позитивне рішення, а також наявність в іноземця запрошення на навчання не гарантує отримання візи в посольстві України.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2013 р. № 884 «Про затвердження Порядку підтвердження достатнього фінансового

забезпечення іноземців та осіб без громадянства для в'їзду в Україну тощо» ускладнена процедура в'їзду, тому що іноземець повинен підтвердити наявність достатнього фінансового забезпечення.

Як бачимо, існує низка факторів, що можуть стати на перешкоді зростання кількості іноземних студентів. Для уникнення цього можна рекомендувати спростити процедуру оформлення запрошень та процедуру в'їзду до країни.

Після прибуття в Україну і подання документів на зарахування до університету іноземні громадяни отримують посвідку на тимчасове проживання і вважаються такими, які на законних підставах перебувають на території України на період навчання.

В переліку документів, які подаються до органів ДМС, згідно Постанови КМ України № 251 від 28 березня 2012 р. зазначено, що підставою для видачі посвідки на тимчасове проживання є заява іноземця, дійсний поліс медичного страхування, документ, що підтверджує факт навчання в Україні, та зобов'язання навчального закладу повідомити органи ДМС України про відрахування з такого закладу, а також квитанція про сплату держмита та фотокартки іноземця.

Однак фактично комплект документів перетворюється в особову справу з описом, в яку треба додати крім документів, що зазначені, ще й інші. Наприклад, договір доручення, який укладають студент та співробітник університету щодо подачі документів та одержання посвідки на тимчасове проживання, договір страхування відповідальності іноземців за відшкодування витрат, пов'язаних з виконанням рішення про адміністративне видворення, квитанції про сплату послуг ДМС. Органи ДМС повинні прийняти рішення про видачу посвідки за результатами розгляду заяви протягом не більш, як 15 днів з дня подання всіх необхідних документів, але повний процес виготовлення посвідок у Харківській області в дійсності триває близько 3-х місяців. У нашому регіоні навчається більш 12000 іноземних громадян, тому навантаження у роботі щодо оформленні посвідок на співробітників органів ДМС значне.

Поки іноземні громадяни очікують оформлення посвідок, вони потрапляють у складну ситуацію. За цей час закінчуються строки перебування іноземців (термін дії візи), і законних підстав для подальшого перебування на території України у них, виявляється, немає. Тому іноземцям складно пояснити компетентним органам під час перевірки документів причину відсутності посвідки на тимчасове проживання.

Одним з можливих шляхів вирішення цієї проблеми є рекомендація органам ДМС видавати іноземному студенту офіційну довідку з фотокарткою, підписом та печаткою установи на весь період оформлення його посвідки на тимчасове проживання в Україні.

Далі виникає складність, коли вже оформлену посвідку іноземному громадянину необхідно отримати особисто під розписку в міграційній службі, а паспортний документ здати, що б в ньому проставили відмітку про отримання

посвідки. За договором доручення отримання посвідки покладається на співробітника університету, але насправді іноземний студент повинен приїжджати до міграційної служби та в присутності співробітника університету розписуватися в особистій справі та отримувати посвідку. А це можливо тільки у приймальні часи (у нашому регіоні 2 рази на тиждень в першій половині дня) і заважає навчальному процесу. Спрощення бюрократичної ланки процедури оформлення посвідки дозволило би прискорити реєстрацію іноземних студентів, що в свою чергу, надало би їм змогу найскоріше приступити до навчального процесу після приїзду до України. Тим більше, що багато студентів, які планують навчатися у магістратурі або аспірантурі, вже мають ступень бакалавра. А цим студентам ще треба розпочати процедуру визнання своїх документів, що також є доволі складним процесом. Процедура визнання іноземних документів про освіту (нострифікація) проводиться у всіх країнах світу, в тому числі і в Україні. Документи про освіту іноземних громадян (атестати, академічні довідки, дипломи, сертифікати) є офіційним підтвердженням отримання знань, умінь і навичок (компетенцій) в результаті освоєння ними освітньої програми.

Нострифікацію іноземних документів в Україні проводить Міністерство освіти і науки України з метою встановити відповідність академічних та професійних прав, а також освітніх та освітньо-кваліфікаційних рівнів іноземних документів про освіту (кваліфікацію) державним стандартам освіти України. Визнання документів передбачає:

1. Перевірку автентичності поданих для визнання іноземних документів про освіту, тобто перевірку достовірності факту навчання та отримання освітнього документа.
2. Перевірку офіційного визнання навчального закладу, який видав освітній документ системою освіти країни, якій він належить.
3. Встановлення еквівалентності кваліфікації, зазначеної в іноземному документі про освіту, вимогам до освітнього або освітньо-кваліфікаційним рівням системи освіти України.

Реалізація даної процедури посилюється недоліком інформованості відповідальних осіб про структуру та зміст систем освіти іноземних держав, що збільшує термін підготовки пакету документів для подальшої подачі в Міністерство освіти і науки України.

Результатом процедури визнання може бути:

1. Визнання, на підставі якого видається Свідоцтво про визнання іноземного документа про освіту, яке підтверджує право власника документів, виданих навчальним закладом іншої держави, на продовження освіти чи працевлаштування за фахом в Україні.
2. Відмова у визнанні представленого документа про освіту, про що заявнику надсилається відповідне повідомлення із зазначенням підстав прийняття такого рішення.

Для забезпечення ефективної роботи з проведення нострифікації доцільно періодично проводити семінари за участю відповідальних осіб вищих навчальних закладів з питань вивчення нормативної бази стандартів освіти і вимог міжнародних домовленостей України та іноземних держав.

ХАІ має багаторічні традиції з підготовки іноземних спеціалістів, близько 1500 випускників-іноземців отримали дипломи про вищу освіту. Тому дуже важливо, щоб складнощі, які виникають в організації учбового процесу, умови проживання, реєстрації на території України не були перешкодою для іноземних громадян, які планують навчатися в університеті.

УДК 378.4

Богдан Ковалюк, Валерій Лазарюк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАБОРУ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН НА НАВЧАННЯ У ВИЩАХ УКРАЇНИ

Bogdan Kovalyuk, Valeriy Lazaryuk

SOME ASPECTS OF THE ORGANIZATIONAL PROCESS OF RECRUITMENT OF INTERNATIONAL STUDENTS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE

До пріоритетів інноваційного розвитку української економіки в умовах глобалізації торгових і фінансових міжнародних потоків та інтенсифікації обміну знаннями й технологіями відносять інтернаціоналізацію вищої освіти. Одним із головних завдань міжнародного співробітництва у вищих навчальних закладах України є організація набору на навчання іноземних громадян.

Упродовж останніх десяти років спостерігається збільшення кількості іноземних громадян, які навчаються в українських вищах. Україна намагається увійти в десятку країн світу, що експортують освітні послуги, за кількістю іноземних студентів. Але за отриманими коштами від наданих освітніх послуг у валютному еквіваленті Україна значно поступається країнам, з якими веде конкурентну боротьбу на міжнародному ринку. В Україні також, незважаючи на щорічне зростання абсолютного показника експорту освітніх послуг, його частка у системі міжнародних послуг в цілому залишається не значною. Просте бажання збільшити кількість студентів-іноземців не супроводжується значним ростом капіталовкладень, що направляються університетами на розвиток їхньої власної матеріально-технічної бази, а тому відсутність щорічного оновлення лабораторного і комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення дещо зменшує конкурентоздатність вищів України. Аналіз даних Державної служби статистики за останні роки показує опосередковану тенденцію зменшення